

Inhoud

Een tegendraadse kanttekening	15
Voorwoord	19
Inleiding	21
Een aantekening voor de lezer	23
DEEL 1 ✦ HARTJE LONDEN	
Middernacht, ik geef me over	29
Miranderingen	31
Sterven voor de liefde	37
De danser uit de dans	39
Brave meid	41

**DEEL 2 + OOST-EUROPA, ONDERWEG
MET DE ENGELEN VAN DE LIEFDE**

In transit 1	45
Ansichten uit de eeuwigheid	47
In de kleine uurtjes	49
Mijn blauwe maandag als goeroe	51
Onverstuurde post naar huis	57
Geen enkel geloof is waar	61
De ondraaglijke lichtheid van zijn	65
Van halte naar halte	69
Ik ben gewoon de wind die waait	71
Ik ben maar een koe die loeit	75
Hoe doe ik zonder vrije wil meer paprika in de goulash?	79
In transit 2	85
De moeder van God	89
Bladeren die groen zijn	95
Mijn zigeunermeisje met de bruine ogen	97
Weesmeisje Miranda	103
Wie ben ik?	109
Ik hoor een symfonie	113
In dromen	123
Jij wilt niet wat ik (naar jouw idee) heb. Echt niet!	129
Brief aan de zoekers	133
Ze willen dat ik vriendelijk ben	135
Maria's tranen	139
Iedereen spreekt graag het onuitsprekelijke uit	147
Een lied van onder de vloer	151
Het M-woord	155
Ze danst alleen	159
Boeddha op je pad (m.a.w. Miranda's ontwaken)	163
Onbestuurbaar licht	175

Heilige Miranda en de vogels	183
Dansen met de maan	187
De laatste dans	191
Bewegende beelden, stomme films	197

**DEEL 3 + SOUNDS OF SILENCE IN EEN
STILTECENTRUM DIEP IN HET WOUD**

Zwijgend joggen	203
Ogen van liefde	205
Wat zou ik niet doen?	209
Notities bij de vijver	213
Het leven danst	217
Misschien sta ik versted	219
Intiem met alle dingen in een dingloze wereld	225
Gebaad in as (Midzomernachtdroom)	231
Een open plek in het bos	235
Einde retraite	241
De stilte van het land	245
Vaarwel aan een ingebeeld nu	249

DEEL 4 + DE DROOM OVERPEINZEN

Liefde, nooit anders dan	255
Een sterke wind	257
De geheimen van de liefde (voor Debs)	259
Het meisje aan het einde van de wereld	261
Al deze zinloze schoonheid	265
Een verhouding met de liefde zelf	267
Het gras dat thuis zo groen is	269
Het lied van het leven	273

Leven voltrekt zich, naar 't schijnt	275	Kon jij dit voelen...	363
Een fabel over dit en dat	279	Elk sprookje heeft een ingebeeld slot	367
Zonsondergang	281		
Verdrinken in het meer van dromen	285		
Sprookjes en zeemonsters	289	Aanbevolen literatuur	373
		Over Miranda	379
DEEL 5 + SPROOKJES VAN DE NON-DUALITEIT			
Het goeroeperspectief	295		
Het verleden present	299		
<i>Dream a little dream</i>	305		
Herinnering aan voorbije zaken	311		
Doen zonder doener	317		
'Onverlicht in Austin' schrijft...	319		
Word je weleens verliefd?	323		
Emotie en het verleden	327		
Als jouw band met andere deuntjes aankomt...	331		
Wie onderscheidt de personage van de film?	335		
Zelfs geen sprake van niet-weten	339		
DEEL 6 + DE GOEROE-ANNALEN – GEDACHTEN OVER SPREKERS, WIJZEN, LERAREN EN GOEROES			
De goeroe: portret in vier delen	343		
<i>Dit is?</i>	349		
Ogen van de wereld	353		
De mot in de vlam, de zoeker in de goeroe	357		
Levenslang zoeken	359		
Naschrift – wat ik liefde noem	361		

Een tegendraadse kanttekening

Het leven blijft zich voltrekken, ongeacht hoe jij het ervaart. Het kan nooit iets anders zijn dan wat het is. Hou verdorie op met anderen te vragen hoe het voor hen is, in de waan dat jou iets ontgaat. Vraag het gewoon aan jezelf en raak vertrouwd met wat het leven ervaart door jou en áls jou. Iedereen heeft de ballen verstand van hoe het precies in elkaar zit en geen mens zal het ooit weten. In welk opzicht zijn non-duale overtuigingen, het *zelf*, het *niet-ik*, zelfrealisatie en al die andere lulkoek anders dan de fundamentalistisch christelijke overtuiging dat je naar de hel gaat als je homo bent? Of nog beter, zo'n strakke overtuiging dat ze het bestaan van hel of hemel niet eens in twijfel trekken? In welk opzicht is dat anders dan de hele non-duale riedel, waar iedereen zonder vraagtekens gelooft dat er niet zoiets als

een 'ik' bestaat en dat dit *niets* is wat zich als *alles* ver-
toont en dat het allemaal één is, zonder afgescheidenheid
enzovoort enzovoort enzovoort? Het enige verschil met
die hele godsdienstige riedel is voorkeur. Zo. Het komt
neer op voorkeur. En jouw persoonlijkheid resoneert toe-
vallig meer met de non-duale voorstelling dan met de is-
lamitische, of christelijke of... of... Absorbeer alles wat jij
logisch vindt met betrekking tot datgene waar het leven je
heeft gebracht, maar verwar dat nooit met de waarheid,
of met de manier waarop het feitelijk *is*. Dat bestaat niet.
Dus het streven naar iets wat beweert *het ware* te zijn en
dat je, als je daar bent, gerealiseerd bent, of naar de hemel
gaat of verlicht bent of wat er ook allemaal aan flauwekul
airtime krijgt in de wereld, is in werkelijkheid heel mal,
ook al nemen de meeste mensen het heel serieus. Het zijn
net kinderen die in Sinterklaas geloven. Sinterklaas is echt
tot hij dat niet meer is en dan is er weer iets anders echt,
tot dat ook weer ophoudt, of tot je doodgaat. Nou en.
Dat is leven. Het is heel leuk om in Sinterklaas te geloven,
omdat je gerealiseerd zult worden als je dat doet en dan
ben je voorgoed gelukkig en hoef je nooit meer pijn te
ervaren, noch onder iets gebukt te gaan, en dan ga je naar
de hemel waar je al je overleden beminden weerziet en
het feest tot in alle eeuwigheid voortduurt. Ik zou maar
voortmaken met het geloof in Sinterklaas, zo snel als
je kunt, want het is de hoogste tijd en misschien kom je
'daar' wel nooit en dan zijn je hele leven en dat leven aan
gene zijde voorgoed verpest. Geef vooral veel geld uit om
naar mensen te zitten luisteren die jou keer op keer wijs-
maken 'het individu bestaat niet'... of misschien kun je
dat individu wel mee uit nemen voor een leuk tochtje, een

entje, een mooie film en de avond wel bekronen met een
lekkere neukpartij. Genieten van een mooie dag in plaats
van te streven naar een volmaakte eeuwigheid klinkt mij
in de oren als zeer de moeite waard en beslist binnen ie-
ders handbereik.

Miranda Warren

Voorwoord

Ik leerde Miranda kennen in 2011, zoals zoveel mensen elkaar tegenwoordig schijnen te ontmoeten: via computerschermen en gescheiden door een half continent. Op de een of andere manier leken we allebei iets door te maken wat in de volksmond *ontwaken* of *verlichting* heet. Wij gaven er geen naam aan; we speelden zelfs met de gedachte dat we gewoon knetter werden. In de loop van dat jaar leken de gebeurtenissen ons mee te nemen op een achtbaanrit van emotie, toen er vraagtekens verschenen bij algemeen geldende opvattingen over identiteit en de ware aard van de werkelijkheid. Aan het eind van de rit kwamen we allebei tot de slotsom dat het leven waaraan we geloof hadden gehecht en de mensen die we meenden te zijn voorgoed verloren waren. Ze hadden ruimte gemaakt voor de wonderbare eenvoud van

‘dit’, dus het leven zoals het is, ontdaan van de filters van verhalen, opvattingen en afgescheidenheid.

We vonden mensen die spraken over iets wat non-dualiteit heette. Daar hadden we nooit van gehoord, maar veel van wat ze zeiden sprak ons aan. Waar ze naar verwezen, leek onze ervaring te spiegelen. We lachten en huilten en voelden het leven dieper dan ooit tevoren. Maar bij talrijke sprekers over dit onderwerp miste ik de intimiteit van de wijze waarop een leven zonder afgescheidenheid wordt gevoeld en geleid, de gevoelens en inzichten van het alledaagse leven die vaak zoekraken in gesprekken over ideeën en concepten.

Hoewel Miranda provocerende opvattingen over non-dualiteit koestert, geloof ik dat haar belangrijkste bijdrage is, dat ze uitdrukking geeft aan de zuivere schoonheid, verwondering en emotionele intimiteit van een bestaan dat ontbloeit is van de filters van afgescheidenheid.

Het grootste deel van dit boek bestaat uit posts op Facebook van toen Miranda met een avant-gardistische theatergroep op tournee was in Europa, plus haar latere werk tijdens een stilteperiode. De rest van het boek is een serie raadselachtige vertellingen over goeroes en overpeinzingen van een aantal algemene vragen over non-dualiteit, maar ook levendige en doorvoelde poëtische beschouwingen.

Ongetwijfeld zul je Miranda’s intieme en prachtig beschreven non-duale perspectief bijzonder ontroerend en inzichtelijk vinden.

Lynn Baraka, november 2021

Inleiding

Welkom in mijn ingebeeld droomleven. Welkom in jouw ingebeeld droombestaan. Ik heb geen opbeurende woorden in de aanbieding, zoals zoveel populaire sprekers over non-dualiteit dat wel hebben. Ik heb geen methoden of technieken om datgene te vinden wat er volgens de lui die ze aanbieden aan jouw leven ontbreekt. Ik beschik niet over spirituele verklaringen, noch over abstracte leringen over de zoektocht naar je ware ik, die jou kunnen laten geloven dat je dit leven met al zijn intense, rauwe schoonheid, vreugde en pijn niet leidt.

Op dat soort taal zit je niet te wachten. Je hebt geen behoefte aan affirmaties, valse hoop of een pad om op het een of andere hogere plan van bewustzijn te komen. Je hebt de ware liefde van een *soulmate* niet nodig. Je kunt zelfs zonder datgene waarvan je denkt dat je het nodig

hebt óm te leven, al lijd je pijn of lig je zelfs op je sterfbed. Je hebt geen behoefte aan bruidssuikerleugens. Tuurlijk, die geven je een poosje een beter gevoel, zoals drugs, maar naderhand besef je dat je het daarin niet hoeft te zoeken.

Dit kent geen bron, noch is er iets anders dan *dit*. Er is altijd en eeuwig alleen maar *dit*. Dit is de ononderbroken cirkel die jou droomt. Die houdt je vast zoals een moeder haar baby: brandend van een woest beschermend vuur, of hete tranen plengend van een tedere, hartverscheurende liefde. Misschien wandel je door een beeldschoon veld vol bloemen in een park in Londen, of hol je in een oorlogsgebied door de ruïnes om kogels te ontwijken. *Dit* hier heeft niets met overleven te maken. Het gaat niet over pijn ontlopen. Het gaat niet over veilig zijn of iemand redden. *Dit* gaat niet over de zoektocht naar je ware zelf zoals de een of andere ingebeeelde opvatting over absoluut bewustzijn of gewaarzijn.

Dit gaat over liefde. *Dit* gaat simpelweg hierover: datgene wat zich schijnbaar voordoet, wat wordt waargenomen, gevoeld en ondervonden. Zonder opvattingen, concepten, overtuigingen, al kunnen die er – zoals al het andere – deel van uitmaken. Dat geeft niet. Het is altijd alleen maar *dit*. Hoezeer sommigen van jullie ook pijn ondervinden wanneer je dit leest, de waarheid is dat je gedragen wordt in de armen van liefde, dat het zo zal blijven en ook altijd zo is geweest. Ongeacht hoe het eruitziet, voelt of lijkt. Jij bent liefde. En daar voorbij ben jij niet. Gewoon een schitterende, volmaakte regendruppel die afdaalt naar de oceaan.

Miranda Warren

Een aantekening voor de lezer

Al is dit boek niet meer dan één perceptie van non-dualiteit, het is vrijwel onmogelijk om te spreken of naar iemand te luisteren zonder je te verbeelden dat er concepten worden uitgewisseld die echt voor waarheid worden gehouden. In dit boek gebruik ik soms het woord ‘heelheid’. Daarmee bedoel ik niet dat er een soort ‘geheel’ bestaat waarvan wij deel uitmaken, maar ik spreek over de indruk dat het leven naadloos, grenzeloos en randloos is. Tezamen met vele anderen die over dit onderwerp spreken, zeg ik af en toe dat wij niet losstaan van ‘wat is’ of van ‘*dit*’ of van ‘het’. De bedoeling is eenvoudig om aan te geven dat, ongeacht wat deze perceptie inhoudt, het ingebeeelde zelf altijd ondergedompeld is in wat zich ook maar voordoet en er niet los van staat.

Maar juist de poging om dit te verhelderen lijkt afgescheidenheid in het leven te roepen. Wie kan er nou echt naar het leven kijken en er iets over zeggen, zonder te klinken alsof er op de een of andere manier vanuit een objectief gezichtspunt naar wordt gekeken? Mijn vader, hoogleraar natuurkunde, zegt dat fysici weten dat dit onmogelijk is, maar toch beweringen blijven doen die klinken alsof ze het kunnen weten. Bij het spreken over non-dualiteit lijken wij dat ook te doen. Misschien is zelfs iets beweren dat de indruk wekt meer te zijn dan zuiver subjectieve reflectie per slot van rekening niet anders dan praten over de goden en overtuigingen van welke godsdienst ook.

Er ontstaat een soort non-duaal jargon wanneer je probeert te spreken over datgene wat de taal altijd ontstijgt, en toch hebben we geen ander expressiemiddel. Af en toe zul je op het soort beschrijvingen stuiten die verwijzen naar het inzicht dat alle afgescheidenheid illusie is. Het zijn gewoon vingerwijzingen dat er geen afzonderlijk *ik* bestaat, noch een wereld van objecten en wezens, zoals algemeen wordt aangenomen. Maar er blijft een schijnbaar leven, en al is er misschien niet het gevoel dat deze woorden worden geschreven door een autonome entiteit met een persoonlijke geschiedenis, dit onuitsprekelijk droomachtige wonderland blijft alles wat we ooit zullen kennen.

Sprekers kunnen wel zeggen ‘er is hier niemand’, of ‘het leven voltrekt zich voor niemand’ – en in zekere zin is dat maar al te waar – maar ze zullen je er ook aan herinneren dat het leven zich nog in alle volheid voltrekt als een rijk, caleidoscopisch weefsel, waarin emoties, gedachten en alles wat zich afspeelt niet langer worden ervaren alsof

ze een afzonderlijk persoon overkomen. Wat we ‘ik’ noemen, is een ingebeeld stadhouders voor een perspectief zonder middelpunt, en toch danst het leven ons allemaal weg in een ballet van liefde en helemaal niets.

Deze woorden trachten niet de waarheid over de aard van de werkelijkheid te delen, maar wel het verwonderde ontzag van deze geleefde ervaring wanneer afgescheidenheid als illusoir wordt ontmaskerd. Dat is geen perspectief dat een speciale hoedanigheid of gebeurtenis vereist, omdat het onze onafscheidbaar gedeelde ervaring is in dit ondefinieerbare, onverklaarbare, wonderbaarlijke verschijnsel dat we leven noemen.

DEEL 1

HARTJE LONDEN

Middernacht, ik geef me over

Middernacht droomt een wereld tevoorschijn waar ik door straten met neonverlichting dwaal. Schijnbaar alleen en toch met de glimlach van herkenning voor iedereen. Mannen zullen naar me kijken en fantaseren dat ik ze kan geven wat ze al hebben, net zoals zoekers die in de waan verkeren dat ze hun verlangens hebben getranscendeerd, maar stiekem toch op verlichting geilen.

Op het particuliere feestje zal de vader van de gastheer een onsamenhangende toast uitbrengen, vol nostalgisch verlangen naar een niet bestaand verleden, rouwend om zijn oude kroeg en het Londen dat hij zich verbeeldt gekend te hebben voordat het verhaal veranderde. Ik zal tegen een serieuze jongen zeggen dat het me eerlijk gezegd niets kan schelen wat hij denkt en dat ik niets te delen heb

over mezelf. Vervolgens staar ik hem aan zoals je naar een hond staart tot hij wegstijgt. Hij ziet er bedrukt en hulpeloos uit, dus hang ik het smoesje op dat ik niet wil praten, maar naar de muziek wil luisteren. De cellist speelt noten die echter zijn dan woorden, al is het romantische verhaal over kunst waarin ik placht te geloven niet meer waar dan welk ander verhaal ook. Met andere woorden, helemaal niet waar, ook al druppen mijn tranen van de delicate melodieën.

Even was er de neiging om te reageren op een Facebook-vraag over non-dualiteit, voordat ik weer naar buiten ging, de nachtelijke wereld in, maar de prikkel verdween als schaduwen op de muur. Mensen zijn begonnen met vragen over non-dualiteit te schrijven en ik met het beantwoorden. Wat een malligheid om te veronderstellen dat ik iemand iets te zeggen heb, terwijl hier niemand is, zelfs geen persoon om te doen alsof er één enkel woord te zeggen valt over wat reeds het geval is. Noch iemand om het aan te horen, wanneer er slechts muziek is, en geen afzonderlijke noten. Ik laat me weer opslokken door de nacht, een vluchtige droom van een ingebeeld meisje in een Londense fabel.

Miranderingen

Ik heb geen menselijke relaties.

– Jed McKenna –

Alleen ik luisterde zonder te worden afgeleid naar de cellist, al moest ik dan een jongen weggagen die een menselijk baltsritueel probeerde. Naderhand, bij een glas wijn en volgens mij Mozart uit de speakers, vraagt de pianist, een man met donker haar en een verfijnd accent, of hij bij me mag zitten. Ik zeg dat ik heb genoten van zijn muziek en nu alleen maar in het naspel van hun concertje wil zitten. Hij haalt de schouders op en de vrouwelijke celliste, ergens in de 20, gitzwart haar, bleek en betoverend, vraagt zich af of ik misschien liever met haar zou praten. Ik glimlach – ze heeft gelijk, als er een voorkeur was, zou zij het zijn – maar ik drink

mijn glas leeg en vertrek. Hun muziek leefde, was net zo echt als elk ander droomlied; ontroerend, prachtig, ik moest ervan huilen. Maar menselijke interactie... 'Hoe gaat het?' 'Ik ben zus en zo'... de gebruikelijke verhalen over persoonlijke identiteit... 'Ik heb dit gedaan', of 'Ik hou hiervan', of 'Jij lijkt zus of zo...' is surrealistisch. Hier is daar geen belangstelling voor. Er bestaan slechts ingebeelde persoonlijkheden, deze schrijfster inclusief en het verhaal heb ik al zo vaak gehoord.

Toen ik hier net was, keek ik naar voetbalwedstrijden in een kroeg. Het publiek juichte voor de Spurs of Chelsea, maar na een tijdje zag ik alleen het groen bewegen en een heleboel mensen heen en weer rennen alsof ze iets deden, terwijl ze niets deden. De beweging beviel me wel, maar betekenis ontbrak, zelfs als 'dat verrekte Liverpool zou winnen', zoals mijn hospita weleens zegt. Zo zie ik alles: veel beweging, maar geen betekenis.

Ik ben dol op poëzie, muziek, dans en ook toneel, maar iets minder wanneer de verhaallijn gewoon de gewone 'ik'-verhalen zijn over wat mensen *liefde* of wat ook noemen. En een toneelstuk of film zien lijkt me niet anders dan 'echte' mensen zien in de schijnbaar fysieke werkelijkheid.

Wat ik zeggen wil, is dat hier niemand is. Nou ja, dat klinkt wat abstract. Ik bedoel dat er geen afzonderlijk, autonoom individu bestaat, noch iemand die losstaat van alles wat zich voordoet, of iemand met een centrale, individuele identiteit gebaseerd op een persoonlijk verleden die kiest wat hij wil geloven en over een vrije wil beschikt. En er bestaat niet langer een persoon die verlangt naar een relatie, of een vriendschap, of een maakt-niet-uit-

wat, of weet hoe je dat moet doen. Ik placht te denken dat Facebook-vrienden niet echt waren, maar nu is duidelijk dat geen enkele vriend dat is. Niemand is afzonderlijk. Er zijn geen 'anderen', zoals sommige sprekers over non-dualiteit zeggen. Dingen gebeuren, mensen komen en gaan als acteurs op het podium en het is allemaal gewoon droomspul dat opborrelt zonder oorzaak, gevolg of verleden of toekomst, of iemand die iets van plan is.

Dit Miranda-geval krijgt misschien een avant-gardeschnabel om met een handvol uitvoerende kunstenaars een tournee te maken langs undergroundclubs in Oost-Europa. Maar er is niemand die besluit om al of niet te gaan. De dingen gebeuren of niet. En zelfs dat niet.

Ik hou van jullie allemaal, omdat jullie allemaal mij zijn en ik besta niet. Ik kan alles doen of laten; wat ik wil zeggen, is dat er van alles in dit Miranda-geval kan opdoemen zonder dat er sprake is van een middelpunt vanwaaruit het opdoemt. Ik moet het antwoord op de meest basale vragen over wie ik ben, of wat ik doe, of waar ik van hou, of wat ik ergens van vind schuldig blijven. Nou ja, ik zou het waarschijnlijk wel kunnen, maar de antwoorden zouden niets anders zijn dan leugens (niet dat er ergens een waarheid bestaat). Waar het om gaat, is dat hier niemand is die ook maar de geringste belangstelling heeft voor welke ingebeelde persoonlijkheid ook, behalve via de onpersoonlijke en allesoverheersende schoonheid, of waarheid, of liefde (ik weet het, dat klinkt een beetje romantisch) die altijd resoneert en soms, wanneer ze tot uitdrukking komt in muziek en dans of poëzie, de persoon die Miranda heet in tranen brengt. En soms wordt die onuitsprekelijke verwondering gedeeld in de ongefil-

terde expressie van wat-is, wat we 'non-dualiteit' noemen, hoe vluchtig en ondefinieerbaar ook.

Er is geen angst, geen onrust, geen zorgelijkheid, geen boosheid, geen spijt, geen schuldgevoel (ik kan me die dingen amper meer herinneren of ze niet meer benoemen). Er is niets wat niet geliefd en prachtig is en er zijn in wezen helemaal geen dingen, behalve als verschijnselen in dit. Wat niet eens iets is. Er heerst het inzicht dat zelfs gevoelens van schrijnende schoonheid, die zich voordoen als subtiel verdriet, in feite genoten worden als ze worden vergezeld van muziek, film of poëzie, maar er bestaat niemand die verdrietig zou kunnen zijn en niets om verdrietig over te zijn. En zelfs verdriet bestaat slechts met liefde en geluk in het hart en geen van die woorden beschrijft een gevoel echt, omdat er geen afzonderlijke emotie bestaat, of iets wat kan worden waargenomen met uitsluiting van al het andere.

Oordelen wat goed of slecht of correct of fout is, is alsof je probeert te zeggen dat iets te veel omhoog of te veel omlaag, of te veel binnen, of te veel buiten is. Pas wanneer dit schrijven zich afspeelt, wordt er zelfs maar over dit perspectief nagedacht, al schijnt dit Miranda-geval te houden van een handvol boeken en lezingen over non-dualiteit. Maar de meeste zijn veel te ingewikkeld voor wat domweg IS. Ze vindt het ook leuk een beetje tipsy te worden en over liefde te bazelen, ook al kan hetgeen ze zegt nooit de waarheid zijn.

Het leven ontstijgt goed of volmaakt. Het is niet eens leven. Miranda is nooit ontwaakt, noch verlicht geworden. Het verhaal over ontwaken speelt zich af in de tijd. Tijd bestaat niet. Niemand ontwaakt. Er bestaat niets an-

ders dan een dans en elke beweging is van een volmaakte choreografie van niemand. Sommige mensen vinden me hartelijk en liefdevol. Anderen vinden me grof en onverschillig. Ik ben slechts het verhaal dat jij over mij hebt en het maakt me niet uit welk van de twee je vertelt. Er is hier niemand die het iets uitmaakt. Toch bestaat de droom waarin ik verschijn uit liefde.